

в першу чергу, на формування та розвиток у студентів таких вмінь і навичок:

- розвивати творчий підхід до організації навчального процесу, підвищення професійного рівня та використання в практичній роботі сучасних досягнень методики викладання та суміжних наук;

- забезпечувати диференціацію та індивідуалізацію навчання;

- здійснювати психологічну діагностику схильності учнів до вивчення предметів того чи іншого профілю з акцентом на майбутню професію;

- розробляти та реалізовувати курси за вибором та факультативні курси;

- планувати самостійну роботу учнів, вага якої зростає у профільній школі, розробляти завдання для самостійної роботи;

- розробляти еталонні вимірники навчальних досягнень та використовувати їх;

- ефективно використовувати комп'ютерно-орієнтовані технології у навчанні, педагогічні програмні засоби для навчання та оцінювання навчальних досягнень.

Удосконалення процесу професійної підготовки майбутнього вчителя з огляду на потреби та пріоритети профільної школи забезпечить не лише ефективне функціонування загальноосвітньої школи, а й матиме важливе значення для розвитку вищої професійної освіти, успішність якої значною мірою залежить від рівня підготовки та свідомого вибору майбутньої професії випускника загальноосвітнього навчального закладу — абітурієнта вищого навчального закладу.

Т. Ф. Гордєєва, канд. екон. наук, доц.,
кафедра міжнародної торгівлі

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Приєднання КНЕУ до Болонського процесу та запровадження накопичувальної системи оцінювання знань підвищили активність аудиторної та позааудиторної роботи студентів. Проте з'ясувалося, що одного цього ще недостатньо для формування компетентного майбутнього фахівця. Існуюча система освіти в основному зорієнтована на накопичення знань студентами. На противагу цьому ри-

нок праці наразі на перший план висуває вимогу наявності практичних навичок у майбутніх працівників. Відповідно перед вищими навчальними закладами постає складна і надзвичайно важлива проблема — навчити студентів користуватися отриманими знаннями в реальних ситуаціях. Як правило, студенти отримують певні навички в основному або під час практики на магістерському рівні навчання, або працюючи і навчаючись одночасно. Студенти ж, які не працюють, а віддають себе цілком навчанню з 1-го по 4-ий курс, опиняються в несприятливій ситуації. Щоб до певної міри нівелювати таке становище, існує щонайменше два шляхи: 1) збільшення питомої ваги самостійної і індивідуальної роботи студентів, орієнтованої на формування практичних навичок; 2) ширше запровадження у навчальний процес тренінгів та ділових ігор. І перше, і друге мають базуватися на реальній діяльності конкретних підприємств, що являє собою найбільшу складність.

Перехід до Болонського процесу саме і передбачає зменшення часу аудиторних занять і збільшення індивідуальної і самостійної роботи — для ефективнішого засвоєння матеріалу. Традиційно найчастіше для цього використовуються реферати. Така форма індивідуальної роботи була ефективною, поки не було Internet. Наразі студент може знайти та/або підготувати реферат за допомогою Internet за короткий час. У переважній більшості випадків у прикладних дисциплінах корисність такої роботи дуже низька. Потрібно ширше запроваджувати нові форми індивідуальної роботи, які б розвивали творчі здібності студентів і, головне — навчали діям у реальних умовах. Серед них в нагоді можуть стати: аналіз конкретних ситуацій (кейсів), творчі роботи (проекти), в яких аналітична і конструктивна діяльність знаходилися б у гармонійній єдності, комплексні роботи на багато дисциплінарній основі тощо.

Завдання на виконання творчої роботи (проекту) доцільно було б будувати за наступною схемою: аналіз ситуації (аналітична діяльність) → розробка рішення (конструктивна діяльність) → оцінка наслідків запровадження рішення (прогнозування). На відміну від звичайного реферату виконання подібного завдання сприятиме формуванню у студентів навичок пошуку, аналізу і інтерпретації інформації з різних джерел, виявлення проблем, пошуку засобів і шляхів розв'язання проблем (прийняття рішень), прогнозування наслідків запровадження вироблених рішень. Таке завдання може бути в межах однієї теми, сукупності тем, дисципліни в цілому, або на перетині декількох дисциплін (що було б найліпше). Тренінги та ділові ігри дозволяють поєднати індиві-

дуальну та колективну діяльність майбутніх фахівців, гармонізувати розробку індивідуальних та групових рішень.

Найбільшу складність в організації подібного роду занять становить відсутність доступу до інформації конкретних об'єктів. Подолати цю проблему можна було б шляхом налагодження сталих зв'язків між університетами, з одного боку, та міністерствами, відомствами, підприємствами — потенційними наймачами випускників, з іншого. Установи могли б не тільки практикувати студентів, а й у якості навчальних завдань доручати їм виконання нескладних, але трудомістких операцій, наприклад, збір і аналіз інформації, пропонувати на розгляд і оцінку студентських груп альтернативних варіантів рішень, або аналіз проблемних ситуацій.

І. В. Гордієнко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра інформаційних систем в економіці

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ

В умовах бурхливого розвитку системи вищої освіти та досить жорсткої конкуренції між ВНЗ неабиякої важливості набувають питання попиту на випускників ВНЗ на ринку праці та їх працевлаштування. Найбільше значення для цього має відповідність навчальних програм закладу сучасним світовим стандартам, теоретична їх повнота і практична спрямованість, достатня матеріально-технічна база.

Для рішення проблеми зайнятості випускників університету велике значення має діяльність Центру зв'язків з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню студентів «Перспектива», Міжнародного центру бізнес-освіти, проведення днів кар'єри, ярмарків вакансій, поточна робота з майбутніми випускниками.

Цікавий досвід системного підходу до працевлаштування випускників мають деякі російські вузи. Наприклад, при Белгородському ДТУ ім. В. Г. Шухова створено Центр безперервної професійної освіти (ЦБПО), Навчальний центр зайнятості населення (НЦЗН), Управління якості освітнього процесу (УЯОП), Управління кадрів по роботі з студентським контингентом (УКСК), Навчально-методичний центр професійної адаптації і працевлаштування спеціалістів (НМЦ-ПАПС).

НЦЗН надає можливість студентам здобути додаткову професійну освіту, суміжну професію або підвищити кваліфікацію за